

УКРАЇНСЬКОМОВНЕ РАДІО В МАЙБУТНЬОМУ: РЕАКЦІЇ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ

СИДОРЕНКО Наталя,

д-р філол. наук, професор,

Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна,

Єдність минулого та сучасного в соціально-комунікаційній парадигмі трансформації медіа орієнтує на прискіпливе дослідження перспектив їхнього поступу в науковому дискурсі. Цифрова реальність, що зумовлює мінливість змін технічного, змістового, ціннісного наповнення медіа-

ландшафту у вимірі радіомовлення, демонструє поліфонію різнорідних новітніх інструментів вираження презентації повідомлень.

Тому монографія «Українськомовне радіо у світовому медіапросторі» [1], підготовлена Т. С. Гиріною, є актуальним та своєчасним дослідженням. Системність розвідки та логіка викладу її ходу автором як на історичному, географічному, так і на технологічному та змістовому рівнях зумовлюють конструювання панорамного бачення глобального українськомовного радіо, яке дослідниця подає в комплексі материкових радіостанцій (національних, регіональних/місцевих, суспільних, інтернет), радіопроєктів мовами національних меншин в Україні, українських редакцій міжнародних радіостанцій та українськомовних радіопроєктів у різних країнах світу.

У період, коли цілі сектори медійного бізнесу відчувають гостру потребу переосмислення стратегії розвитку, чи навіть перезатвердження концепції власної діяльності, радіомовлення розширює горизонти: візуалізується, набуває мультимедійного вираження, орієнтується на повсюдну комунікацію з аудиторією. Моделі цієї взаємодії в пропонованому дослідженні не лише візуалізовано графічно, а й емпірично підтверджено під час проведеного у два етапи соціологічного дослідження (вивчення бачення розвитку сектору медіа слухачами та радіопрацівниками). Таким чином, однією з вагомих переваг монографії є її документальність та наочність, зокрема завдяки використанню кількісних даних.

На противагу скептикам і консерваторам медіасправи в дослідженні презентовано думки аудиторії та експертів, які словосполучення «дивитися радіо» вже зараз сприймають без подиву, надалі очікують від нього акумулювання, підвищення якості сигналу завдяки цифровим «DAB» і «DAB+» форматам, мережевим «IP» та «RoIP» технологіям і навіть голограмній інформації. Попри інтенсифікаційні процеси в технологічному оформленні радіозмісту його соціальний потенціал також потребує уваги.

Важливо, що дослідниця не обмежує свого інтересу вивченням технологічної інструментарію вираження ефіру, який презентовано в межах різних моделей

конвергенції, а обґрунтовує перспективність і безальтернативність посилення соціальної ролі радіо в умовах глобалізації. Зокрема наголошено на його потенціалі в конструюванні інклюзивного простору для особливих груп слухачів, які, залишаючись поза соціальним дискурсом, потребують уваги (наймолодша та найстарша радіоаудиторія, люди з особливими потребами за станом здоров'я, військовослужбовці та ін.). Погоджуємось із авторкою, яка констатує, що достатня кількість таких радіопрограм є маркером соціальної відповідальності суспільства, його зрілості та соціальної емпатії.

Маркером україноцентричного смислотворення є використання державної мови в медіа. У тяглоті історичного процесу в дослідженні зібрано масив документальних свідчень поваги до власної культури, піклування про збереження національної ідентичності українцями в умовах бездержавності. В різних кінцях світу впливовим інтеграційним інструментом у громаді ставала присутність у звуковому інформаційному просторі автентичного «живого» українською слова. В незалежній Україні право слухачів чути державну мову на радіо регламентує законодавець, для закордонних українців такої проблеми не існує, як не відчувають вони й дефіциту якісної пісні рідною мовою, на що періодично скаржаться радійники на материку. Тож суспільний діалог триває, відтак для слухачів, експертів і наукового середовища актуальність розвідки зберігається.

Цінним є монографічне дослідження Т. С. Гиріної й для соціально-комунікаційної науки з огляду на комплексне осмислення теми розвідки, повноту вирішення проблеми й закладену платформу для подальших наукових пошуків як у контексті історіографії, так і радіо- та медіафутурології.

1. *Гиріна Т. Українськомовне радіо у світовому медіапросторі: моногр.* Запоріжжя: КПУ, 2018. 296 с.